QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS mane discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimâ-quartâ Januarii.

M. ANTONIO VARIN, Doctore Medico, Præside.

An à quibus Vita, ab iisdem Morbus?

I.

ANIMALIUM corpus nihil præter tubulorum congeriem. Quidquid in eo solidi subest, illud idem tubulum voca. Quemadmodum venæ, arteriæ, nervi, intestina, similiter ossa, glandulæ, cerebrum ipsum, membranæ meritò tubuli habeantur. Tubulus corpus solidum est transituro liquori pervium. Ecquid in viventium corporibus non solidum, & fluenti liquore non perfusum? ab his tota viventis composi io; ex solidis scilicet, quæ tubuli sunt, ex liquidis, quæ indesinenter per hos transeundo tubulos, cunctas vitæ actiones edunt. Hæ diversæ sunt pro diversâ partium, à quibus & in quibus fiunt indole. Cadaver iisdem ac vivens partibus solidis instructum apparet, sed non iisdem fluentibus. Quare vitam circuitui sanguinis (quem vulgus circulationem appellat) adscribere ne pertimescas. Ab eo bene vivere datur. Ille circuitus ventriculi culinâ, atque auxilio, alimenta in chylum immutat, quem secernit à fæcibus in intestinis, & quem exinde per venas lacteas, in sinum ipsius sanguinis fluentem pellit, ut ibi in propriam cruoris Naturam mutet, convertat. Is motus circuitionis sanguinis, diversos quibus ipse componitur succos fermentatione Naturales reddit, eosque ex se in varias corporis partes fundit, quibus tamen succis ipse indiget, quos postea ab iisdem partibus, quibus crediderat ipse, mutuatur. In hac effusione liquorum, & eorumdem receptione, positum esse orbicularem cruoris motum censeas; Qui illum motum in viventibus negat, cœcutit ille, & solem dicere falsum audet. Eo sublato funditus & derepente perit calor, atque in ventos vita exhalata recedit. Melius itaque vitam continuatione circuitus sanguinis definies, quam si eam, caloris permansionem in humido radicali vocaveris. Cave credas calorem esse quid

in corpore positivum. Sensationis species est solummodo. Illius sedes in animâ, non in corpore: benè autem occasio excitandæ sensationis corpus credatur; calorem tamen duplicimode interpretare, vel impropriè, pro eo videlicet, quo corpus aliquod valet calefacere, vel propriè, pro calefacientis perceptione. Priori modo, motus quidam est partium corporis, quod vulgo calidum dicitur, altero modo, sensatio est, hæc in animâ, Ille in corpore residet. Fallax quippe & turpis error est idem in igne arguere, quod in animâ persentitur. Animæ & corporis jura toto cœlo distant. Ille calor impropriè dictus à motu peculiari non distinguitur, & omnium functionum corporis auctor perhibetur. In ipso sanguinis, & spirituum circuitu positus est, & hic est quasi Deus, agitante calescimus illo, unde posito hoc circulari motu, ponitur vita.

II.

TEMPUS bene definitur mensura durationis rerum. Vita tempus animalis dici potest, id verò duratio actionum vitalium, quæ à primâ pulsatione cordis in fætu, ad extremam in adultis dinumeratur, hinc forsan cor primum vivens & ultimùm moriens traditur; concreta sanguinis ipsius motui adversa sunt, & adeo vitæ servandæ inimica, ut qui spiritum vitrioli, aut aliud quodvis valens acidum injectione in venas intrudit, ille lethæa papavera miscet; hac mixturâ acidi cum sanguine animal subitò metas dati pervenit ad ævi. Salia sursùm efferi apta, quantum potest, huic acido concretionem promoventi medentur: hæc salia tum absorbendo acida, tum diluendo, atque solvendo concretiones, sanguinem pristino motui vitæ retinendæ requisito restituunt. Motus sanguinis absque multarum ejus partium dispendio, atque dissipatione non intelligitur. Ita ad vitam diutius retinendam actiones absolutè necessariæ sunt, nutritio, quæ accretionem ad tempus parit, respiratio, & spirituum animalium in singulas vivi corporis partes distributio. His functionibus multæ famulantur aliæ ignobiliores, inter quas non reperitur attractio. Impulsione rerum utilium singula hæc præstat optanda sanguinis motus, qui salutares ambrosiæ succos liberè fundit, & res si qua diu mortalibus ulla est, hæc propter illius gratiosi fontis perennitatem. Fons iste, alimentum proximè scilicet nutriens ad singulas, & quidem remotissimas partes mittit, amandat. Fermenta in aliis partibus recondit, ut bilem in cystide ab hepatis glandulis secretam, in pancreate succum pancreaticum in duodenum effundendum, melancholicum liquorem in liene. Horum succorum, multorumque aliorum secretiones tot sunt circuitionis sanguinis species & effectus, qui vitam tuentur. Hinc illi jure canitiem & longos sibi promittunt annos, in quibus hic motus sanguinis, in quo vita ponitur, perbelle ac placidè perficitur.

III.

NIHIL est ab omni parte beatum, quod aliquando juvat, illud sæpè nocet. Calor qui vitam fovet, vitam destruit, is, ut loquuntur, sicut flamma oleum, humidum radicale depascitur. Sive Naturalis, sive sit contra Naturam calor specie non differt, sed solò intensionis gradu. Prioris actione tempora labuntur, tacitisque senescimus annis. Posterioris violentiâ promptius triplices Deæ nostra fila resolvunt, vitam enim adolescentibus vis aufert, senibus maturitas. Quantumvis temperatus sit calor, semper aliquid à partibus corporis detrahit, & millies repetito liquorum motu, pori cribrorum corporis ab eo dilatantur, aut viscidæ aut tartareæ materiæ adhæsione, quam in iis deponunt, permeando succi angustantur & comprimuntur. Hinc immortalia ne speres monet annus, & almum quæ rapit hora diem. Partes corporis liquidæ mutuis stant, servanturque præsidiis, mutuis quoque viribus sibi bellum inferunt, seseque perimunt. Acetum stillatitium solvit coralla, Margaritas, ab iisdem etiam hebetius redditur. Quapropter qui in dies generatur sanguis, cribrorum immutatione impurior, acriorque magis ac magis, aut ignavior fit, quo tarda senectus debilitat vires animi, mutatque vigorem. A sanguinis scaturigine bilis, succus pancreaticus, melancholicus, acidum ventriculi, & spiritus hauriuntur. Hi succi partes quas trajiciunt, & in quibus naturaliter coërcentur, terunt, vitiant. Machinæ hydraulicæ ab aquâ moventur, ab eàque evertuntur. Aquæ salientes tubulos plumbeos percurrendo perforant, rumpunt. Spiritus animales voluntarios motus edunt, non soli, sed sanguinis arteriosi accessu, qui simul æquâ proportione sibi respondentes, blandum fermentatione calorem excitant, simulque extendunt partes, dilatant, & senectutem sine immunitate maturant. Spirituum abundantia robur corpori addere creditur, sed interdum moram rugis instantique senectæ non affert, indomitæque morti, sic inimici hominis domestici ejus dici possunt. A sanguinis circuitu bene vivere dedimus, sed nunc ab eo ægrotare, mori quis inficiabitur. Sic prima quæ vitam dedit hora, horaque carpsit, nascentes morimur, finisque ab origine pendet.

IV.

QUEMADMODUM virtus, sic sanitas inter duo extrema medium tenet, ea languidiorem, aut violentiorem sanguinis motum æqualiter metuit, ac veretur. Immodica fermentatio sanguinis consanguineum lethi soporem fugat, nec fessa diurnis membra ministeriis nutrit, reparatque labori. Illa sive essentialem cum suis accidentibus febrem, sive symptomaticam accersit. Contra in nimis imminuto fermentationis motu frigent effætæ in corpore vires. Violenta fermentatio solvit sanguinem, eum acriorem facit, salia evehit, vasa distendit,

ab eâ ſpiritus tenues evaneſcunt in auras, ab eâque glandularum & carnium pori, qui hunc teneri non poſſunt perferre laborem, dilaniantur; hinc vitiatis fermentorum colis, pereunt coctiones, ſcaturiunt morbi. Hydrops triplex, aſcites ab effuſo ſero aut chylo in abdominis capacitatem. Leucophlegmatia, cum idem ſerum in habitum corporis eructatur, ibique ſtagnat, muſculos ac integumenta infarciens. Denique tympanites, qui à flatibus ortum habere fertur, quos abſque ſero, aut à quovis humore ſejunctos nunquam agnoſcimus; ſunt & aliæ hydropis partium ſpecies, quæ licet ſitu, non cauſis differunt. Apoplexia vel à ſanguine, vel à viſcoſo mucoſoque humore cerebrum obruentibus oritur. At hi morbi cum Catharro, Aſthmate, Rheumatiſmo, Paralyſi, & infiniti penè alii affectus tot ſunt circuitus ſanguinis vitia. Itaque ille dies primus lethi, primuſque malorum cauſa eſt, qui tardiorem aut citatiorem ſanguinis motum, à quibus pendet morborum cohors peperit.

V.

SENECTUS morbus naturalis eſt, morbus naturalis mors tacito pede irrepens. Singulis animantibus inſita ſunt morbi & mortis ſemina. Peritus in medendo eſt, qui illorum impetum retardat: ſed illa ſemina auferre nemini datur; ætates quibus vitæ ſpatium dirimitur, tot ſcalarum gradus ſunt nihil miſerantis Orci. Hi ruinæ periculum ſternunt, non aſſenſum parant, totque temperamenti mutationes ſunt, quæ à ſanguinis motu producuntur. Quod ſemel intra ſanitatis limites continetur temperamentum, id nunquam immutaretur, niſi ſanguinis motus ſeipſum perimeret, aut ipſe ab aliqua exterius adveniente cauſa mutationis occaſionem nanciſceretur; ut aliquis curſum, quem dederat Natura, peragat, alimentis ille indiget, quæ dum partium diſſipatam triplicem ſubſtantiam inſtaurant, eaſdem partes debilitant, terunt.

Ergò à quibus Vita, ab iiſdem morbus.

Domini Doctores diſputaturi.

M. Joannes-Baptiſta Dodart.	*M. Franciſcus Goüel.*	*M. Claudius Biendiſant.*
M. Philippus Douté.	*M. Antonius Varin, Præſes.*	*M. Dominicus de Farcy.*
M. Amandus Douté.	*M. Nicolaus Brunel; de la Carliere.*	*M. Henricus Mahieu, Decanus.*

Proponebat Lutetiæ LUDOVICUS PIQUENOT DE DRAGUEVILLE, Vallonienſis, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1692.

Apud Franciſcum Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typographum.